

DN
Dagens
Næringsliv

En fri dagsavis

Grunnlagt i 1889 av
Magnus Andersen
UTGITT AV
Dagens Næringsliv as
VILKÅR
Se nest siste side og DN.no

SJEFREDAKTØR OG
ADMINISTRERENDE DIREKTØR
Amund Djuve

REDAKTØR MÅLGRUPPE OG
STEDFORTREDENDE SJEFREDAKTØR
Tinna Gudmundsdottir

REDAKTØR NYHET OG DAGSORDEN
Anne Skalleberg (konstituert)
Janne Johannessen (permisjon)

POLITISK REDAKTØR
Frithjof Jacobsen

REDAKTØR
HISTORIEFORTELLING
OG LIVSSTIL
Live Fedog Thorsen

REDAKTØR PUBLISERING
OG VISUELL JOURNALISTIKK
Frode Buanes (konstituert)

Leder

Er det noe NRK ikke trenger, er det enda flere skattepenger

● I statsbudsjettet som nå er til forhandling i Stortinget, er NRK tilgodesett med seks milliarder kroner. En økning på 123 millioner fra i år. Det tilsvarer lønns- og prisveksten i offentlig sektor, fratrukket Solberg-regjeringens krav om en årlig effektivisering på en halv prosent. Til sammenligning var omsetningen i Schibsted News Media, som eier alle konsernets aviser i Norge og Sverige, rett over to milliarder i 2020.

Kringkastingssjef Thor Gjermund Eriksen er ikke fornøyd. Han vil ha mer penger fra staten. Eriksen varsler at NRK vil be om noe mer enn det kostnadsveksten tilsier. Han sier at NRK ikke vil makte å effektivisere driften noe særlig mer.

Det er bred enighet om at NRK gjør en viktig og dugelig oppgave som Norges almenkringkaster. De leverer nyheter, sport, kultur og underholdning på en rekke plattformer. Ofte av høy kvalitet. NRK er også med å sørge for at Norge har et levende eksternt produksjonsmiljø for lyd og bilde, og er en viktig leverandør av norsk innhold for barn. Men at et gigantisk kringkastingsselskap med seks milliarder i årlig tilskudd, ikke kan bli mer effektivt drevet, står ikke til troende.

I motsetning til mange andre offentlige institusjoner som har klart definerte oppgaver eller styringssignaler gjennom tildelingsbrev, står NRK relativt fritt til å bestemme hvordan den skal utføre sitt samfunnsoppdrag. NRK har valgt å bruke store ressurser på å bygge opp et nyhetstilbud på nett som er i direkte konkurranse med avisene. Lønnsveksten for NRK-ansatte de siste ti årene har også vært bedre enn for mange andre offentlige ansatte. I kjølvannet av den enorme investeringen i det lett utdaterte DAB-nettet for radio, holder NRK seg også med en rekke smale nisjekanaler med lave lytterall. Det skjer samtidig som man ikke tar seg råd til en egen distriktssending for Oslo.

Hvis NRK og Thor Gjermund Eriksen mener de trenger mer penger for å spise sine egne produkter, må de finne dem i sin egen svulmende pengebinge. Det må handle om prioritering innenfor dagens rammer. Å øke det årlige tilskuddet til NRK ut over det kostnadsveksten og et rimelig krav til effektivisering tilsier, er ikke bærekraftig økonomisk. Hvis de enorme inntektene over tid har fremkalt en smule stormannsgalskap hos NRK, bør kringkasteren gjøre noe med den, fremfor å be om enda mer penger for å tilfredsstille vrangforestillingene.

Kommentar

Kjetil Wiedswang er
kommentator i Dagens
Næringsliv

Kjetil Wiedswang Mørkeblått brexithåp?

Skal livet utenfor EU bli en suksess, må skattene ned og reguleringene bort, sier mannen som leverte brexit for Boris Johnson.

● En kraftig dose nyliberalisme er nødvendig for å for å unngå at brexit blir en fiasko. Skattene må kuttes, og det trengs et økonomisk frislipp fra reguleringer som hemmer næringslivet. Det kan gå helt galt hvis britene klammer seg til «Europas sosiale modell», med høye skatter og velferdnivå.

Dette sa Storbritannias Europa-minister og tidligere brexit-forhandler, David Frost, mandag i en tale til CBI, det britiske industriforbundet. Det eksplisive budskapet druknet etter en kaotisk tale til samme konferanse av statsminister Boris Johnson, som ble minneverdig av alle de gale grunnene. Johnson fant ikke frem i sine egne notater under talen, og buklandet i stedet i en hyllest til temaparken bygget rundt barneheltinnen Peppa Gris, som økonomisk modell.

Frosts tale spiller en raskt økende frustrasjon i det britiske konservative regjeringsspartiet over måten Boris Johnson styrer landet på. Mens det konservative partiet historisk har støttet skattelettelser, har Johnson dratt til skatteskruten. Britene har nå det høyeste skattenivået på 70 år.

Brexit har hittil ikke gitt gevinsten Johnson lovet. Den økonomiske veksten bremses fra 5,5 prosent i andre, til 1,5 prosent i tredje kvartal. Ifølge anslag fra det uavhengige offentlige analysebyrået Office for Budget Responsibility, vil brexit på lang sikt føre til varig fire prosent lavere bnp enn ved fortsatt EU-medlemskap. Covid-19 vil ifølge samme anslag krympe økonomien med to prosent.

Kritikerne i det konservative partiet mener Johnson ikke har noe egentlig politisk prosjekt, ut over at han liker å være statsminister, og han har ikke brukt mulighetene brexit gir. Dette rammer imidlertid særlig hardt når den kommer fra David Frost, som har hatt en sentral rolle i Boris Johnsons løfte om å «få brexit unnagiort» etter år med politisk kaos. Frost ledet forhandlingene med EU om en skilsmisseavtale, deretter om å få på plass en handelsavtale med unionen. I 2020 ble han adlet, og ble statsråd med særlig ansvar for forholdet til EU.

Jeg deler ikke synspunktene til de som mener at vi kan behandle privat sektor bare som en beleilig kilde for å finansiere offentlig sektor, sa Frost i talen til CBI mandag.

Det er ikke bare en kilde for skatter. Det er heller ikke en gjeng mennesker som

1 Tidligere brexit-forhandler og nå statsråd vil ha skattene ned og reguleringene bort. Foto: JOHN THYS/AFF

vil gjøre dårlige ting hvis ikke regjeringen holder dem under tett oppsyn. Vi kan ikke fortsette som før, og hvis det eneste vi gjør etter brexit er å importere den europeiske, sosiale modellen, da vil vi ikke lykkes, fremholdt Frost.

Tanken er ikke nye. I 2012 skrev fem konservative parlamentsmedlemmer boken *Britannia Unchained*, som pekte frem mot brexitavstemningen. Storbritannia hadde en «oppblåst stat, høye skatter og overdrevene reguleringer», het det.

Britene er blant de verste latsabene i verden. Vi er blant dem som arbeider færrest timer, vi pensjonerer oss tidlig og produktiviteten lav. Mens indiske barn ønsker å bli leger eller forretningsmenn, er britene mer interessert i fotball og popmusikk, skriver forfatterne, som siden skulle bli sentrale i kampanjen for brexit. Fire av dem, Kwasi Kwarteng, Priti Patel, Dominic Raab og Elizabeth Truss har i dag fremtredende posisjoner i Boris Johnsons regjering.

For å komme seg ovenpå, må landet slutte å «hengi seg til irrelevante debatter om å dele kaken mellom produksjon og tjenester, nord og sør, kvinner og menn». Det hører med til historien at flere av forfatterne etter opprykk til regjeringen har sagt de nå har andre meninger. Med høyrefløyen i partiet på offensiven, og med Johnsons popularitet raskt fallende, spørs det hvor lenge det holder.

Is everything OK for Boris Johnson? spur BBCs politiske redaktør Laura Kuenssberg, etter statsministerens katastrofeopp-treden hos CBI. Flere partifeller spekulerer i om statsministeren sliter med andre og mer personlige problemer.

Andre konservative politikere anbefaler på sin side at regjeringen legger press på BBC for å sikre at en mer patent brexit-tilhenger får den mektige redaktørjobben hos Kuenssberg snart skal over i en ny stilling. Fortsetter Johnson sin høstrekke med politiske blemmer, vil det neppe være nok.

kjetil.wiedswang@dn.no

Økonomi Håvard Halland og Knut Anton Mork

Med nullutslepp bør Oljefondet ut av Norges Bank

Den nye målsettinga om nullutslepp for Oljefondet krev ein styrelseiar med styrke som ein Jens Stoltenberg. Men helst bør fondet ut av Norges Bank.

Håvard Halland

Knut Anton Mork

Håvard Halland, tidlegare seniorøkonom i Verdsbanken, og Knut Anton Mork, professor emeritus, NTNU og BI, rådgjevar i Carn Capital

● Jens Stoltenberg sitt moglege kandidatur til stillinga som sentralbanksjef gjeld meir enn spørsmålet om kor ønskeleg det er å ha ein tidligere sentral politiker til å styra pengepolitikken. For med dagens organisering av Statens Pensjonsfond Utland (SPU) –Oljefondet – som del av sentralbanken, er pengepolitikk berre ei av minst to viktige oppgaver som sentralbanksjefen har ansvar for.

Det reiser på ny spørsmålet om kor klokt det er å ha fondet innlosjert i Norges Bank. Etter vårt syn er Stoltenberg ingen openberr kandidat til sentralbanksjefstillinga, fordi han manglar ein sterk bakgrunn innan pengepolitikk. Pengepolitisk teori og praksis er kompleks, og ikkje gjort i ei handvending å setta seg inn i.

Me tvilar ikkje på at Stoltenberg kan få god hjelp av fagtaben i sentralbanken, slik til dømes juristen og politikaren Christine Lagarde gjer i ECB. Likevel ragar andre kandidatar over Stoltenberg etter dette kriteriet.

Når me og andre likevel ser han som ein framifrå kandidat, er det fordi han kan bli ein sterk leiar. Det treng Norges Bank, ikkje først og fremst for pengepolitikken, men for å styra Oljefondet. I tillegg til å ha forvaltningskapital tilsvarende tre gonger Noreg sitt bruttonasjonalprodukt, fungerer fondet som finansieringskjelde for ein fjerdedel av staten sine utgifter, og er styrt av ein administrerende direktør som ikkje er kjend for å gå stille i dørene.

Så lenge sentralbanksjefen skal fungera som styrelseiar for fondet, slik det går fram av lova i dag, er det utan vidare klart at ein person med solid leiarefaring ifrå ein overnasjonal organisasjon som Nato må stilla sterk.

Men den institusjonelle løysinga, med fondet plassert i banken, er ikkje god. Konsekvensen av dette oppsettet ser no ut til å bli at me får ein annan sentralbanksjef enn den som er best skikka til å styra pengepolitikken. Og dei andre styremedlemmane er primært utnemnde for å styra ein sentralbank, ikkje for å styra eit av verdas største investeringsfond.

Finansminister Trygve Slagsvold Vedum ser ut til å ønska å setta boma for debatt om dette dilemmaet, då han fjern spørsmålet om fondet si institusjonelle plassering ifrå mandatet til Sverdrup-utvalet. Det står i samsvar med den haldninga som mellom anna hans eige parti gav uttrykk for under behandlinga av sentralbanklova for to år sidan, nemleg at det ville vera lettare for Stortinget å kontrollera fondet så lenge det er plassert i sentralbanken.

Det meiner me er å setta saka på hovudet, gitt den svake kompetansen som Nor-

1 Norges Bank treng ein sterk leiar for å styra Oljefondet, og Jens Stoltenberg er ein framifrå kandidat, skriv kronikkforfatterane. Foto: Ida von Hanno Bast

... ein framifrå kandidat, fordi han kan bli ein sterk leiar

Norges Bank sitt styre generelt har når det gjeld kapitalforvaltning.

Dilemmaet vert enno meir akutt i lys av statsminister Støre sin lovna i Glasgow, om å gjera Oljefondet internasjonal leiande for grøne investeringar. Med eit netto-null utsleppsmål for fondet vil styret få ansvar for å føra tilsyn med ei omfattande kursjustering. Sjølv om Norges Bank Investment Management (Nbim) allerede har gode rutinar på utsleppsrapportering og klimarelatert eigarskapsarbeid, vil netto null-målet medføra behov for omfattande vidareutvikling av kompetanse på utsleppreduksjon, innan alle sektorar som fondet investerer i, samt justering av strategi, utvikling av rutinar, og oppgradering av samarbeidsrelasjonar med klimarelaterte investororganisasjonar internasjonal.

Alt dette krev eit høgkompetent og uavhengig styre, med kvalifikasjonar innanfor ulike aspekt av kapitalforvaltning og klimarelatert eigarskapsutøving. Eit styre utan slik kompetanse risikerer å bli eit forum for profima godkjenning av fondsleinga sine avgjerder, kanskje spesielt under ein så sterk og einerådig direktør som Nicolai Tangen.

«Task Force on Climate-related Financial Disclosures», som set gullstandarden for klimarelatert rapportering innan finanssektoren internasjonal, er tydeleg på vik-

tigheten av å ha eit kompetent styre med ingående kunnskap om klimarelaterte aspekt av investeringsprosessen.

I motsetning til Norges Bank sitt hovudstyre, ville eit separat styre for Oljefondet kunne dra vekslar på styremedlemmar rekruttert blant dei mest kvalifiserte på verdsbasis. Fleire canadiske og danske pensjonsfond, mellom andre, har omfattande erfaring på klimakonsistent investering.

Medlemmer av eit framtidig styre vil delvis kunne rekrutterast internasjonal, ifrå store investororganisasjonar med slik erfaring. Me er usamide i at eit separat oppnemnt styre ville redusera Stortinget sin kontroll med fondet. New Zealand sitt stateigde fond er eit eksempel på at eit eige styre kan fungera svært godt. Eigarskapsfunksjonen for Oljefondet er uansett ivarettatt av Finansdepartementet, og dette ville fortsatt vera tilfellet med eit separat styre.

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen
Telefon: 22 00 10 59
Sentralbord: 22 00 10 00
Epost: debatt@dn.no

Hovedinnlegg/kronikk:
Inntil 4500 tegn med mellomrom
Underinnlegg/replik:
Inntil 1500 tegn med mellomrom
Legg ved partifotograf

Allt stoff som leveres til Dagens Næringsliv må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.

→ Mer debatt
side 37-39

2

40

